

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВОДНОГО ГОСПОДАРСТВА ТА
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ**

Навчально-науковий інститут економіки та менеджменту

06-05-272S

СИЛАБУС SYLLABUS	Соціальна відповідальність Social responsibility	
Шифр за ОП Code in Degree Programme	ЗП 3	
Освітній рівень Level of Education	Магістерський (другий) Master's (second)	
Галузь знань Field of Knowledge	07	Управління та адміністрування Management and administration
Спеціальність Field of Study	073	Менеджмент Management
Освітня програма Degree Programme	Управління фінансово-економічною безпекою Financial and economic security management	

Силабус навчальної дисципліни «Соціальна відповідальність» для здобувачів вищої освіти ступеня «магістр», які навчаються за освітньо-професійною програмою «Управління фінансово-економічною безпекою» спеціальності 073 «Менеджмент». Рівне. НУВГП. 2024. 12 стор.

ОП на сайті університету: <https://ep3.nuwm.edu.ua/30678/>

Розробники силабусу: *Олійник О.О., к.е.н., доцент, доцент кафедри трудових ресурсів та підприємництва*

Туровська Г.І., к.т.н., доцент, доцент кафедри охорони праці та безпеки життєдіяльності

Силабус схвалений на засіданні кафедри трудових ресурсів та підприємництва

Протокол № 3 від “14” жовтня 2024 року

Завідувач кафедри: Міщук Г. Ю, д.е.н., професор.

Силабус схвалений на засіданні кафедри охорони праці та безпеки життєдіяльності

Протокол № 5 від “08” жовтня 2024 року

Завідувач кафедри: Кухнюк О.М., к.т.н., доцент.

Керівник освітньої програми: Ляхович О.О., к.е.н., доцент.

Схвалено науково-методичною радою з якості ННІ

Протокол № 2 від “17” жовтня 2024 року

Голова науково-методичної ради з якості ННІ: Н.Е. Ковшун, д.е.н., професор

Попередня версія силабусу 06-05-198S

© Олійник О.О., 2024

© Туровська Г.І., 2024

© НУВГП, 2024

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ	
Ступінь вищої освіти	магістр
Освітня програма	Управління фінансово-економічною безпекою
Спеціальність	073 «Менеджмент»
Рік навчання, семестр	1-ий рік навчання, 1-ий семестр
Кількість кредитів	4
Лекції:	20/6
Практичні заняття:	20/6
Самостійна робота:	80/108
Курсова робота:	-
Форма навчання	денна/заочна
Форма підсумкового контролю	екзамен
Мова викладання	українська

ІНФОРМАЦІЯ ПРО РОЗРОБНИКІВ	
	Олійник Олена Олександрівна, к.е.н, доцент, доцент кафедри трудових ресурсів та підприємництва.
Вікіситет	http://wiki.nuwm.edu.ua/index.php/Олійник_Олена_Олександрівна
ORCID	https://orcid.org/0000-0002-3941-2286
Як комунікувати	o.o.oliyuk@nuwm.edu.ua
	Туровська Галина Іванівна, к.т.н., доцент, доцент кафедри охорони праці та життєдіяльності.
Вікіситет	http://wiki.nuwm.edu.ua/index.php/Туровська_Галина_Іванівна
ORCID	https://orcid.org/0000-0002-1492-9123
Як комунікувати	h.i.turovska@nuwm.edu.ua
ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНІЙ КОМПОНЕНТ	
Мета та завдання	

Метою вивчення дисципліни «Соціальна відповідальність» є формування у здобувачів фундаментальних знань теорії та практики соціальної відповідальності і відповідних професійних компетенцій для забезпечення їхньої соціально відповідальної діяльності.

Основними завданнями навчальної дисципліни є засвоєння здобувачами знань про теоретичні положення і практики взаємодії держави, бізнесу, суспільства та людини у сфері соціальної відповідальності як умови стійкого розвитку суспільства, механізмів управління корпоративною соціальною відповідальністю та її імплементації в діяльність різних суб'єктів суспільного розвитку.

Посилання на розміщення освітнього компонента на навчальній платформі Moodle

<https://exam.nuwm.edu.ua/course/view.php?id=2614>
<https://exam.nuwm.edu.ua/course/view.php?id=2618>

Передумови вивчення

Теоретичною і методологічною базою вивчення дисципліни «Соціальна відповідальність» є дисципліни гуманітарного та загальноекономічного циклів, зокрема «Менеджмент», «Управління персоналом», «Економіка підприємства», «Бізнес-комунікації», «Екологія», «Безпека життєдіяльності та цивільний захист».

Компетентності

ЗК02. Здатність до спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

ЗК05. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

СК01. Здатність обирати та використовувати концепції, методи та інструментарій менеджменту, в тому числі у відповідності до визначених цілей та міжнародних стандартів.

СК05. Здатність створювати та організовувати ефективні комунікації в процесі управління.

Програмні результати навчання (ПРН)

ПРН06. Мати навички прийняття, обґрунтування та забезпечення реалізації управлінських рішень в непередбачуваних умовах, враховуючи вимоги чинного законодавства, етичні міркування та соціальну відповідальність.

ПРН07. Організовувати та здійснювати ефективні комунікації всередині колективу, з представниками різних професійних груп та в міжнародному контексті.

ПРН09. Вміти спілкуватись в професійних і наукових колах державною та іноземною мовами.

Структура та зміст освітнього компонента

Результати навчання Змістові модулі, теми	ПРН06	ПРН07	ПРН09	Лекції год.		Практ., год.		Сам. робота, год.	
				денна	заочна	денна	заочна	денна	заочна
Тема 1. Соціальна відповідальність як чинник сталого розвитку									
1. Концепція сталого розвитку. Цілі Сталого Розвитку 2030.	+			2	1	2	1	8	12

2.Сутність соціальної відповідальності.	+	+							
3. Концепції та моделі соціальної відповідальності.									
Тема 2. Соціальна відповідальність людини та держави									
1. Сутність і складові соціальної відповідальності людини.	+		+	2	-	2	-	8	12
2. Форми прояву соціальної відповідальності особи.	+		+						
3. Соціальна держава як суб'єкт соціальної відповідальності.			+						
Тема 3. Організаційно-економічне забезпечення управління корпоративною соціальною відповідальністю									
1. Етапи впровадження КСВ в організації.	+	+		2	1	4	1	10	12
2. Нормативно-правове забезпечення КСВ.	+								
3. Організаційне забезпечення КСВ.	+	+							
4. Інструменти реалізації КСВ.	+		+						
5. Комплаєнс-програми організації.	+								
Тема 4. Формування відносин роботодавців із працівниками на засадах соціальної відповідальності									
1. Сутність та напрями соціальної відповідальності перед працівниками.	+	+	+	2	-	2	-	8	12
2. Механізми реалізації КСВ у сфері праці.	+								
3. Соціальна відповідальність у сфері компенсаційної політики.	+								
Тема 5. Міжнародні норми в галузі охорони праці									
1. Охорона праці як невід'ємна складова соціальної відповідальності.		+		2	2	-	-	8	8
2. Законодавча основа Євросоюзу з питань охорони праці.			+						

3. Трудові норми Міжнародної організації праці.			+							
Тема 6. Система управління охороною праці в організації				2	-	-	-	8	10	
1. Основні вимоги до побудови і функціонування системи управління охороною праці (СУОП).	+									
2. Пріоритет функцій забезпечення безпечних умов праці. Ризико-орієнтований підхід у сфері безпеки та гігієни праці.	+									
3. Державний нагляд (контроль) за охороною праці. Регулювання трудових відносин в умовах воєнного стану.		+	+							
Тема 7. Спеціальні розділи охорони праці в галузі професійної діяльності				2	-	4	2	4	8	
1. Аналіз умов праці в галузі за показниками шкідливих і небезпечних чинників виробничого середовища, важкості та напруженості трудового процесу.	+									
2. Обґрунтування раціональних заходів та засобів поліпшення стану виробничого середовища за чинниками, характерними для галузевих об'єктів.	+									
Тема 8. Формування відносин організації із зовнішніми стейкхолдерами на засадах соціальної відповідальності										
1. Основні принципи та складові соціальної відповідальності перед зовнішніми стейкхолдерами.	+	+		2	-	2	-	8	12	
2. Взаємодія бізнесу з місцевою владою та громадою на засадах соціальної відповідальності.	+	+	+							

3. Складові корпоративної соціальної відповідальності перед споживачами.	+	+	+						
4. Співпраця між бізнесом та навчальними закладами.	+	+							
Тема 9. Екологічна компонента соціальної відповідальності									
1. Теоретичні підходи до визначення сутності екологічної відповідальності.	+			2	1	2	1	9	11
2. Функції та рівні екологічної відповідальності.	+								
3. Екологічна відповідальність бізнесу як прояв КСВ.	+	+							
4. Схема екологічного менеджменту та аудиту EMAS. Міжнародний стандарт ISO 14000.	+								
Тема 10. Моніторинг та оцінювання ефективності соціальної відповідальності									
1. Етапи та методи оцінювання ефективності соціальної відповідальності.	+			2	1	2	1	9	11
2. Сутність та форми соціальних (нефінансових) звітів.	+	+	+						
3. Міжнародні стандарти в сфері соціального звітування: AA 1000, SA 8000, GRI.	+								
4. Європейські стандарти звітності про сталий розвиток (ESRS).	+								
Форми та методи навчання									

Форми навчання: навчальні (аудиторні) заняття; самостійна робота; контрольні заходи.

Методи навчання: лекції у формі діалогу, проблемні лекції, дослідницький метод, навчальна дискусія, аналіз конкретних ситуацій (case study), індивідуальні завдання для вирішення практичних вправ і задач, тестові завдання.

Технології навчання: навчальні посібники, монографії, наукові статті, мультимедійна презентація, лекція-візуалізація, друкований роздатковий матеріал, рольові ігри.

Порядок оцінювання програмних результатів навчання

Оцінювання знань здобувачів проводиться відповідно до «Системи оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти (семестровий поточний та підсумковий контроль) зі змінами та доповненнями» (<http://ep3.nuwm.edu.ua/21123/>).

Для оцінювання знань здобувачів передбачається проведення поточного та підсумкового контролю знань за ЄКТС.

Розподіл обов'язкових балів, що присвоюються здобувачам

Поточне тестування та самостійна робота										Екзамен	Сума
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	40	100
4	5	7	7	6	6	6	7	6	6		

T1, T2 ... T10 – теми змістових модулів

За вчасне та якісне виконання завдань поточної діяльності та підсумкових контролів здобувач отримує обов'язкові бали:

- 60 балів – поточна складова оцінювання (виконання завдань з практичних робіт);

- 40 балів – модульний контроль, який складається з трьох модулів (МК 1 – 15 балів, МК 2 – 10 балів, МК 3 – 15 балів).

Дисципліна закінчується екзаменом, тому результати складання модульних контролів зараховуються як підсумковий контроль. Перескладати модульний контроль не дозволяється. Навчальна дисципліна закінчується екзаменом, тому результати складання модульних контролів можуть зараховуватись як підсумковий контроль за умови, якщо здобувачем освіти впродовж семестру набрано не менше 60 балів: отримання із поточної складової оцінювання не менше 50 % (30 балів і більше) та не менше 50 % з модульної складової оцінювання (20 балів і більше), – і такий результат його задовольняє (<https://ep3.nuwm.edu.ua/25889/>). Якщо здобувача не задовольняє набрана кількість балів, то він повинен скласти підсумковий контроль під час екзаменаційної сесії (у межах 40 балів), при цьому усі набрані впродовж семестру бали модульних контролів анулюються, тобто результати складання підсумкового контролю знань додаватимуться до раніше набраних балів поточної складової оцінювання (у межах 60). Здобувач вищої освіти має право взагалі не складати модульні контрольні тести впродовж семестру, а відразу планувати складати підсумковий контроль під час екзаменаційної сесії (тільки у випадку якщо дисципліна закінчується екзаменом).

Здобувачі мають можливість отримати додаткові бали (бонуси) за участь у конференціях, конкурсах, грантових заявках - 5 балів.

Усі модульні контролі проходять у формі тестування на навчальній платформі Moodle. Перший та третій модульні контролі містять по 25 запитань різного рівня складності: перший рівень – 20 запитань по 0,5 бала, другий рівень – 4 запитання по

0,75 бала, третій рівень – 1 запитання по 2 бали. Усього – 15 балів.

Другий модульний контроль містить 16 запитань різного рівня складності: перший рівень – 10 запитань по 0,4 бала, другий рівень – 5 запитань по 0,8 бала, третій рівень – 1 запитання по 2 бали. Усього – 10 балів.

Для забезпечення права на об'єктивне оцінювання здобувачам надається право подавати в письмовій формі апеляційну скаргу про незгоду з отриманими балами.

Положення про семестровий поточний та підсумковий контроль навчальних досягнень здобувачів вищої освіти:
<https://ep3.nuwm.edu.ua/25806/>

Рекомендована література

Основна література

1. Балусьва О.В. Соціальна відповідальність: навч. посіб. Маріуполь: ДонДУУ, 2017. 284 с.
2. Безпека життєдіяльності та охорона праці: підручник / за ред. В.В. Сокурєнка. Харків, 2021. 308 с.
3. Гусєва О.Ю., Воскобоева О.В., Хлевицька Т.Б. Соціальна відповідальність бізнесу: навчальний посібник. Київ. Державний університет телекомунікацій, 2020. 222 с.
4. Золотарьова О.В. Соціальна відповідальність: Конспект лекцій / О.В. Золотарьова, В.К. Лебедєва. Дніпро: НМетАУ, 2018. 175 с.
5. Олійник О.О. Соціальна відповідальність: Навч. посіб. Рівне, 2017. 222 с.
6. Основи охорони праці: підручник / М.С. Одарченко та ін. Харків: Стиль-Издат, 2017. 334 с.
7. Пожарова О. В. Охорона праці: навч. посіб. Одеса, 2022. 86 с.
8. Соціальна відповідальність : навч. посіб. / Н.М. Сіренко, Т.І. Лункіна, А.В. Бурковська. Миколаїв : МНАУ, 2021. 216 с.

Допоміжна література

9. Бондарук Т.Г., Бондарук І.С. Економічна природа організаційно-економічного механізму соціальної відповідальності бізнесу. Науковий вісник Національної академії статистики, обліку та аудиту: зб. наук. пр. 2020. №1-2. С. 57-64.
10. Дідур К.М., Дмитрюк С.П. Економічна ефективність впровадження заходів з охорони праці. Агросвіт. 2020. № 5.
11. Мазурєнок О.Р., Плекан У.М. Соціальний аудит як інструмент оцінювання корпоративної соціальної відповідальності. Інноваційна економіка, 2019. 3-4 (79). 174-179.
12. Олійник О.О. Соціальний капітал в контексті соціальної відповідальності підприємств. Вісник НУВГП. Економічні науки, 2021. № 2 (94). 153-161.
13. Oliinyk O.O. Social responsibility assessment in the field of employment (case study of manufacturing). Naukovyi Visnyk Natsionalnoho Hirnychoho Universytetu, 2020. № 3. pp. 131-136.
14. Oliinyk O., Mishchuk H., Vasa L., Kozma, K. Social Responsibility: Opportunities for Integral Assessment and Analysis of Connections with Business Innovation. Sustainability, 2023. 15(6):5608.
15. Туровська Г.І. Впровадження ризик-орієнтованого мислення – важливий крок для українських підприємств. Проблеми та перспективи розвитку охорони праці: матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. викладачів та фахівців-практиків та XI Всеукр. наук.-практ. конф. курсантів, студентів, аспірантів та ад'юнктів (м. Львів, 27 квіт. 2021 р.). Львів. 2021. С. 33-34.
16. Туровська Г.І. Оцінка безпеки виробничого середовища з аналізом потенційних ризиків для здоров'я працюючих. Вісник НУВГП. Випуск 1(93). Технічні науки. Рівне, 2021. С. 316-327.
17. Туровська Г.І. Оцінка ризику впливу шкідливих речовин робочої зони на здоров'я людини. Охорона праці: освіта і практика. Проблеми та перспективи розвитку системи безпеки життєдіяльності: зб. наук. праць III Всеукр. наук.-практ. конф. викладачів та фахівців-практиків та XIII Всеукр. наук.-практ. конф. молодих вчених, курсантів та студентів (м. Львів, 9 трав. 2024 р.). Львів, 2024. С. 60-62.

Інформаційні ресурси в Інтернет

Офіційний веб-сайт Державного агентства з інвестицій та управління національними проектами України. URL: <http://www.ukrproject.gov.ua/>.

UN Global Compact. URL: <https://www.unglobalcompact.org/>

The Sustainable Development Goals. URL: <https://www.un.org/sustainabledevelopment/sustainable-development-goals/>

Corporate Sustainability Reporting. URL:

<http://www.reportingcsr.org/home-p-1.html>

Corporate Register - Global CSR Resources. URL:

<https://www.corporateregister.com/>

The International Organization for Standardization. URL:

<https://www.iso.org/home.html>

CSR Europe. URL: <https://www.csreurope.org/>

Social Responsibility Journal. URL:

<https://www.emerald.com/insight/publication/issn/1747-1117>

Поєднання навчання та досліджень

Створюються умови для поєднання навчальної та позанавчальної діяльності шляхом залучення здобувачів до ініціатив Центру «Розвиток КСВ» <https://csr-ukraine.org/>, Громадський простір <https://www.prostir.ua/>, Гурт <https://gurt.org.ua/>.

Здобувачі мають можливість додатково отримати бали за виконання індивідуальних завдань дослідницького характеру, а також можуть бути долучені до написання та опублікування наукових статей та тез доповідей з тематики курсу. Темі наукових досліджень: «Пріоритети соціальної відповідальності менеджерів», «Благодійність як форма реалізації соціальної відповідальності», «Соціальна відповідальність людини», «Соціальні інвестиції: сутність, види, оцінювання ефективності», «Корпоративне волонтерство», «Вплив соціальної звітності на конкурентоспроможність організації».

ПОЛІТИКИ ВИКЛАДАННЯ ТА НАВЧАННЯ

Перелік соціальних, «м'яких» навичок (soft skills)

Аналітичні навички; відкритість; взаємодія з людьми, комунікаційні якості; вміння працювати в команді; екологічна грамотність і здорове життя; загальнокультурна грамотність; ініціативність; чесність; грамотність.

Дедлайни та перескладання

Завдання навчальної дисципліни повинні виконуватись вчасно. У разі відсутності на занятті через хворобу або мобільність здобувач зобов'язаний самостійно виконати завдання відповідно до методичних рекомендацій, розміщених на навчальній платформі Moodle.

Допускається у порядку, встановленому НУВГП, вільне відвідування здобувачами навчальних занять відповідно до Порядку про вільне відвідування студентами навчальних занять в НУВГП <http://ep3.nuwm.edu.ua/6226/>

Інформація щодо перездачі модулів розміщена в розділі Оголошення на навчальній платформі НУВГП <https://exam.nuwm.edu.ua/>

Порядок ліквідації академічних заборгованостей у НУВГП <https://ep3.nuwm.edu.ua/30369/>

Неформальна та інформальна освіта

В межах вивчення дисципліни наявна можливість визнання (перезарахування) результатів навчання набутих у неформальній та інформальній освіті. Положення про неформальну та інформальну освіту в НУВГП <https://ep3.nuwm.edu.ua/28363/>

Prometheus URL: <https://prometheus.org.ua/> (Як діяти далі: Бізнесу про сталий розвиток. Комунікаційні інструменти для побудови репутації)

Coursera URL: <https://www.coursera.org> (Business Strategies for a Better World. Global sustainability and corporate social responsibility: Be sustainable. Green Business Strategy)

edEx URL: <https://www.edx.org/> (From Corporate Social Responsibility to Corporate Social Innovation. Discovering Corporate Social Responsibility. Communicating Corporate Social Responsibility).

FutureLearn URL: <https://www.futurelearn.com/> (Social Innovation: Global Solutions for a Sustainable Future. Organising for the Sustainable Development Goals).

Impactorium URL: <https://impactorium.org> (Корпоративна соціальна відповідальність. Нефінансова звітність)

Правила академічної доброчесності

Здобувачі повинні дотримуватись принципів і правил академічної доброчесності, сумлінно та самостійно (крім випадків, що санкціоновано передбачають групову роботу) виконувати навчальні та дослідницькі завдання, посилаючись на джерела, з яких береться інформація.

Якщо у виконаному практичному завданні виявлено запозичення з інших джерел без належного посилання, оцінювання такого завдання знижується у відповідності до виявлених порушень.

У випадку виявлення списування під час проведення поточного та підсумкового контролів, результати оцінювання такого здобувача скасовуються.

Неприйнятним є порушення норм моралі, зокрема негідне поводження у громадських місцях, на території університету, вживання ненормативної лексики; завдання шкоди матеріально-технічній базі університету.

Порядок перевірки навчальних, випускних кваліфікаційних, навчально-методичних та наукових робіт на наявність ознак академічного плагіату в Національному університеті водного господарства та природокористування <https://ep3.nuwm.edu.ua/24856/>

Академічна доброчесність. Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти <https://cutt.ly/OLbdntR>

Якість освіти. НУВГП <https://nuwm.edu.ua/sp>

Вимоги до відвідування

Пропущенні заняття з навчальної дисципліни відпрацьовуються шляхом самостійного виконання завдань відповідно до методичних рекомендацій. Завдання розміщені на навчальній платформі Moodle. Здобувач може звернутись безпосередньо до викладача з приводу отримання індивідуальних завдань або з використанням зазначених засобів комунікації.

Мобільні телефони та ноутбуки можуть вільно використовуватись здобувачами на заняттях для виконання практичних і ситуаційних завдань, роботи із статистичними даними.

Автор
Доцент

Олена ОЛІЙНИК

Затверджено

Проректор з науково-педагогічної та
навчальної роботи

Валерій СОРОКА

документ підписаний КЕП
Номер документа СИЛ №1321
Підписувач Сорока Валерій Степанович
Підписувач (дані КЕП):
Сертифікат 3FAA9288358EC003040000009B6C3700C8C2C100